

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1856

Vragen van het lid **Teunissen** (PvdD) aan de Minister voor Klimaat en Energie over *het steeds verder naar voren schuiven van de Nederlandse Earth Overshoot Day* (ingezonden 8 april 2024).

Antwoord van Minister **Van der Wal-Zeggelink** (Natuur en Stikstof) (ontvangen 28 mei 2024). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2023–2024, nr. 1624.

Vraag 1, 2 en 3

Bent u op de hoogte van het feit dat de Nederlandse Earth Overshoot Day, de dag waarop we de natuurlijke grondstoffencapaciteit van de Aarde overschrijden, dit jaar al op 1 april plaats heeft gevonden?¹ Wat is uw reactie hierop? Bent u zich er bewust van dat deze datum steeds verder naar voren schuift – van 3 mei in 2020², 27 april in 2021³, 12 april in 2022⁴ en 2023⁵, tot 1 april dit jaar – en dat de Nederlandse Overshoot Day de afgelopen vijf jaar dus al met meer dan een maand is vervroegd? Wat is uw reactie hierop? Bent u zich er bewust van dat Nederland het vergeleken met andere landen steeds slechter doet in de ranglijst van landelijke Overshoot Days, aangezien de World Overshoot Day na decennia verslechtering sinds 2010 blijft hangen rond begin augustus⁶ – wat ook bij lange na nog niet genoeg is –, terwijl deze dag in Nederland steeds eerder valt? Wat is uw verklaring voor dat Nederland het steeds slechter doet in vergelijking met andere landen?

¹ National Footprint and Biocapacity Account, 2024, «Country Overshoot Day,» (Country Overshoot Days 2024 – Earth Overshoot Day (footprintnetwork.org))

² National Footprint and Biocapacity Account, 2019, «Country Overshoot Day,» (Country-Overshoot-Days-2020-med.jpg (1000×826) (footprintnetwork.org))

³ National Footprint and Biocapacity Account, 2021, «Country Overshoot Day,» (GFN-Country-Overshoot-Day-2020_v2 (overshootday.org))

⁴ National Footprint and Biocapacity Account, 2022, «Country Overshoot Day,» (GFN-Country-Overshoot-Day-2022_v2 (overshootday.org))

⁵ National Footprint and Biocapacity Account, 2023, «Country Overshoot Day,» (GFN-Country-Overshoot-Day-2023_v3 (overshootday.org))

⁶ Earth Overshoot Day, 2023, «Past Earth Overshoot Days,» (Past Earth Overshoot Days – #MoveTheDate of Earth Overshoot Day (footprintnetwork.org))

Antwoord 1, 2 en 3

Ja, ik ben mij ervan bewust dat de datum van Earth Overshoot Day steeds verder naar voren schuift. Dit illustreert dat de voetafdruk van ons Nederlands leefpatroon te hoog is voor een duurzaam behoud van de biodiversiteit en een goede leefomgeving en voor de draagkracht van onze planeet. De methodiek van Earth Overshoot Day gaat uit van een combinatie van de hoeveelheid ruimte die nodig is voor de productie van biograndstoffen (voedsel, vezels, hout), hoeveel van zulke ruimte wij uit productie nemen voor bijvoorbeeld de aanleg van infrastructuur, en het ruimtegebruik voor de vastlegging in bos van de CO₂-voetafdruk van een land. Hierbij wordt gekeken naar de impact van binnenlandse productie/gebruik plus import minus export. De binnenlandse CO₂-emissies zijn gedaald, net als de CO₂-emissies van onze consumptievoetafdruk tot 2020, het laatst bekende jaar⁷. De CO₂-voetafdruk van de toeleveringsketen van de Nederlandse productie is echter tot 2020 gestegen (latere cijfers zijn niet bekend). Dit wordt mogelijk verklaard door een groei van de import, en de emissie-intensiteit van die import, voor producten die daarna weer worden geëxporteerd. Een verklaring voor de groei van het ruimtegebruik voor biograndstoffen zou kunnen zijn dat wij relatief meer van zulke grondstoffen zijn gaan importeren, en biograndstoffen die relatief meer ruimte gebruiken.

Vraag 4

Welke maatregelen worden er nu door u ondernomen om de Nederlandse voetafdruk te verminderen, zodat ook Nederland kan bijdragen aan het verkleinen van de mondiale ecologische voetafdruk?

Antwoord 4

Onze samenleving staat voor de opgave om die voetafdruk substantieel terug te dringen. Mede in het licht van het feit dat biodiversiteit en klimaat wereldwijd onder druk staan zet het kabinet zich daarvoor in. In 2019 is door het kabinet het streefdoel gesteld om de Nederlandse ecologische voetafdruk in 2050 te halveren⁸. In het Nationale Biodiversiteit Strategie en Actie Plan (NBSAP) van Nederland, dat later dit jaar met uw Kamer gedeeld zal worden, zullen de maatregelen die genomen worden om de Nederlandse voetafdruk te verminderen genoemd worden.

Vraag 5

Erkent u dat meer vergaande maatregelen nodig zijn om te voorkomen dat de druk op de natuur en het klimaat verder toeneemt? Zo ja, hoe ziet u erop toe dat er een integrale oplossing komt, waarbij niet alleen uitstoot van CO₂, maar ook landgebruik, biodiversiteit, andersoortige vervuiling, et cetera, wordt meegenomen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Ik erken dat vergaande maatregelen nodig zijn om de druk op de natuur en het klimaat te verkleinen. Het kabinet zet in op onderlinge coherentie van beleid om de impact te vergroten en om stapeling van regelgeving voor bedrijven zoveel mogelijk te beperken. Dit is bijvoorbeeld beschreven in het Actieplan Beleidscoherentie voor ontwikkeling (Kamerstuk 36 180, nr. 29). De coherentie komt ook aan de orde in het eerdergenoemde NBSAP. In het Klimaatplan zal eveneens worden ingegaan op de samenhang tussen transities.

Vraag 6

Bent u bereid om actief beleid te voeren op het stimuleren van consuminderen zodat de druk op natuur en klimaat vermindert?

Antwoord 6

Het kabinet voert reeds actief beleid om consumentengedrag te beïnvloeden om eraan bij te dragen dat de druk op natuur en klimaat vermindert. Zo heeft het kabinet voedselbeleid waarin ambities zijn opgenomen die bijdragen aan het verminderen van onze voetafdruk. Ten eerste om in 2030 de voedselver-

⁷ Trends in Nederlandse voetafdrukken: een update (pbl.nl)

⁸ Kamerstuk 26 407, nr. 130

spilling bij de consument en de keten gehalveerd te hebben ten opzichte van 2015 en dat de voedselverliezen in de keten verminderd zijn. Ten tweede dat in 2030 het gemiddelde eetpatroon in Nederland gezond en duurzaam is en meer Nederlanders eten volgens de Schijf van Vijf. Daarbinnen verschuift de verhouding tussen dierlijke en plantaardige eiwitten naar minimaal 50% plantaardige eiwitconsumptie in 2030. Tot slot dat ieder jaar het marktaandeel van duurzaam geproduceerd voedsel toeneemt (op dit moment herkenbaar aan een duurzaamheidskeurmerk – waaronder biologisch) en dat daarbinnen het aandeel dat in Nederland is geproduceerd vergroot. Binnen het CE-beleid wordt ingezet op het stimuleren en faciliteren van het gewenste circulaire gedrag van burgers zoals beschreven in de gedragsstrategie Burgers en circulaire economie (Kamerstuk 2024D04268). Hiermee richt het kabinet zich op het motiveren van consumenten tot duurzamere keuzes, onder andere door deze keuzes makkelijk, logisch en eerlijk te maken. Ook is in de brief Contouren Klimaatplan 2024 (Kamerstuk 32 813, nr. 1311) aangekondigd dat in het Klimaatplan de contouren voor een brede leefstijlanpak zullen worden geschetst vanuit de optiek dat verandering van onze leefstijl significant kan bijdragen aan de druk op het klimaat.